

1804
A
1336

5.

CONCLUSIONES IVRIDICÆ,
SATISDATIONVM
IVDICIALIVM PRÆ-
CIPVAS, ANNEXA FERIARVM
& Dilationum breui Tractatio-
ne, exhibentes.

QVAS

SS. Triade adspirante.

PRÆSIDIBVS

Clarissimis & Consultissimis Viris, ac DD.

D. PETRO OSTERMANNO, I. V. Doctore, &
D. ARNOLDO MAESS, SS. LL. Licentiato,
respectiue Dictatore & Fisco.

*In Florentissimo Antiquissima Agrippinensis Vniuersitatis, Iu-
ridicæ Facultatis Collegio, publico examini
submittit,*

IOAN-IACOB Wais / Linzensis Austrius,
Anno 1629. die 15. Martij.

COLONIÆ AGRIPPINÆ,

Excudebat Petrus Metternich, prope Augustinianos.

CONVOLUTIONES IURIDICAE

SATISDICTIONVM

IUDICIALIVM PRAE

CIVIAS ANNEXA FERIVM
& Dictionum hinc et inde
ne exhibentur

QVAS

et trias offiuntur

Præsidijs

Christoph. Guggenb. P. M. D.

D. PETRO OSTERMANNO, I. V. Doctore

D. ARNOBIO MARS, SS. II. Licentiate

respective Dictiones & Prae

In Theatris Juris hinc et inde

in hinc et inde Collegio publico examine

habentur

IOAN. IACOB. GROSS, Licentiate Austriae

Anno 1819, die 17. Martij

CONVOLUTIONES IURIDICAE

Ex hinc et inde Collegio publico examine

habentur

DISPUTATIO V.
DE SATISDACTIONIBVS.

CONTINUATIO.

Actenus Citatio, Libellus, ingressum Iudicii constituit; nondum plenè. Superiunt ex ordine, quæ eidem fini, scopo seruiunt, litem morantur, non tollunt, SATISDACTIONES & nonnullæ è CAUTIONVM iudicialium numero, quæ delibandæ breuiter.

CONCLUSIO PRIMA.

Vocatio in ius, reo protinus sequendi necessitatem imponit; quam tamen, tum temporis fortè importunam, rebusq; suis dispendiosam, cautionis remedio à Prætorè introducto, euitare licebat, quod occupationibus hominum, atque ipsi humanitati datum ait *Vesemb. in Parat. ff. in ius vocati vt eant.*

2. Quo simul vtilitati actorum prospectum est, ne aduersariorum frustrationibus deluderentur diu; sed cautionis veluti repagulo constricti, Iudicij censuram subire necesse haberent. *Oldendorp. Clas. 1. Act. 6.*

3. Respicit itaque hæc cautionis species, de qua *Tit. qui satisd. cog. & seqq.* (de stando iuri, vel iudicio sisti vulgò appellata) litis primordium seu ingressum, distincta ab ea, quæ ad litem totam pertinet. Cautiones quippe, quæ firmandi iudicij causa adhibentur, vel ad personas litigantes referuntur, vt sunt: iudicio sisti, rem ratam haberi: vel ad litis æstimationem, vt iudicatum solui. *Vult. n. 7. & 8. In hoc tit. de quibus postea.*

4. De illa iudicij sistendi cautione, quæ in principio litis attenditur, primo loco acturi, distinguemus eam, secuti *Hottom. in pr. 1. ff. de Satisd.* in nudam, quæ promissione fit; eaque vel simplici, vel iuratâ: & nudam quæ datis fideiusoribus. *Ilco Vmm. d. ff. ad process. iudic. 9. th. 1.* De singulis speciebus paulo post, cum prius communem harum naturam considerauimus.

5. Cautio hæc, vt aliæ, à Prætoris iurisdictione originem habet *l. 1. §. 5. ff. de Prat. stip.* qui cauere recusantem, missione in bonorum possessionem, aut si de re mobili actio est, ipsius rei sequestratione coercet. *l. 7. §. fin. ff. qui satisd.*

fatisd. cog. & ibi Costal. in Aduers. Atque ea in iure facienda est, *arg. tit. In ius vocati vt eant. iunct. l. 1. Eod. & tit. si quis in ius vocatus non erit.* Nec probanda *Ant. Fabri opinio ad l. 8. ff. h. r. aliam cautionem de sistendo in iure apud Prætozem, aliam iudicio sisti apud pedaneum iudicem existimantis, quem refellit Hillig. in not. ad Donel. lib. 23. c. 9.*

6. Præstari hæc solet, cum de ea inter litigantes conuenerit: nec præcisâ necessitate reus adstringitur; vt tutor, usufructuarius, legatarius, hæres, *l. 8. §. tutor. 4. hoc tit. quorum satisfactio ex edicto, ipsi rei & ad iui annexa est; sed statim in ius veniendo, eam potest declinare. t. r. ff. in Ius voc. vt eant aut fatisd.*

7. Inde haud malè iudicium sumi queat, An hæc cautio simplex, an duplex, necessaria & voluntaria dicenda? Posterius *Cuiacio 22. obs. 26. placet, & Treut. vol. 1. disp. 5. th. 1.* Probabilius tamen *Baccheu. cum Dd. simplicem & vnam eius naturam defendit, in not. ad Treut. disp. 5. th. 1.*

8. Versatur ista litigantium conuentio, circa diem iudicij statum; de quo si inter se dissideant, stipulatoris arbitrio determinandus est, ita tamen, ne spacium illud actorem nimium coarctet, aliàs iudex moderabitur. *l. 8. & Accurf. in gl. Licet Triboniani manum hic notet Cuiac. d. obser. 26. & Ant. Fab. ad d. l. magis tamen est, vt cum Oldend. class. 1. act. 6. quest. 8. & Gædd. ad l. 3. in pr. de verb. sign. uum. 20. eam defendi posse putemus.*

9. Cur Actori plus quam reo concedatur, contra *l. 125. ff. de R. I. disputant gl. & Dd. hic.* Placet ratio, quod in præparatorijs litis fauorabiliores actores reis habeantur, quam cum suis limitationibus & obiectionibus *explicat Iason in d. l. n. 2. Petrus Cost. hic. Gædd. d. l. n. 21. & 22.*

10. Reo non minus atque actori, vt *thes. 1. & 2. dictum, utilis* isthæc cautio est: huic, vt eo nomine sit securus, & actio salua maneat: illi, vt à iudicij molestia ad tempus liberetur. Inde deserta promissione atque die exhibitionis elapso. *l. 10. §. 1. ff. si quis caut. in iudic. sistendi causa fact.* non solum actori contra principalem & fideiussores. in eius quod interest veram quantitatem. *l. 2. §. in fideiussorem. 5. l. 3. & 4. ff. qui fatisd. cog. vel poenam certam, si adiecta sit. l. 3. ff. si quis in ius vocat.* conditio competit: Sed & actio in factum Prætoria conceditur illi, qui ad cauendum, sicut iure tenebatur, nõ est admissus, quæ & ipsi fideiussori præstanda, *l. si vero. 5. §. 1. ff. qui fatisdare cog.* Quod benè ab *Oldendorp. class. 1. act. 6. quest. 5. extenditur aduersus eos, qui recusant admittere cautionem iuratoriam vel promissariam.*

11. Tum demum verò ob commissam stipulationem conuenitur reus, si exceptionibus legitimis agentem repellere nequeat, quæ enumeratæ passim in *tit. Si quis caut. in iud. sistendi caus.* ad duo genera reuocari possunt: quod vel totam cautionem perimant, vel tantum excusationem & liberationem à poena præstent.

12. Prioris generis exceptiones aut statim in principio cautionis apparent, vt si à seruo *l. 9. & 13. ff. d. t.* vel ex errore citra aliam conuentionem pro-

promittatur, l. 4. §. vlt. eod. aut postea emergunt; vt est, transactio, l. 2. hic in pr. interitus rei promissæ, item actionis principalis. l. 10. §. 1. & 2.

13. Posterioris generis dantur vel ob necessarium impedimentum, vt sunt, absentia Reipub. causâ l. 2. §. 1. l. 6. & 7. hic. testimoniû in iudicio præstandû, l. 2. §. 2. detentio à magistratu facta, cui reus causam non præbuit d. l. §. vlt. vincula & custodia militaris. l. 4. §. 1. *Seruitus*. §. 3. condemnatio ex causa capitali ante iudicij diem facta l. 4. in pr. item valetudo, furor, tempestas vel vis fluminis, l. 2. §. 3. & 4. & seqq. l. 4. §. 3. vteri gestatio, l. 4. §. 2. *Bus. in Comment. ad Pand.* Vel dantur ob personam tertij, vt cum à correo res petita est, poenæ nomine agens submouetur, l. 5. §. 1. idem est quando pater ex promissione filij conuenitur. d. l. §. 2. ex personâ pupilli tutori datur post finitam tutelam. l. vlt. hic.

14. Ad singulas, supra thes. 4. cautionum, quæ iudicij sistendi causâ fiunt, species veniendo: potissima illa censetur, quæ præstatur datis fideiussoribus, & satisfadationis nomine venit.

15. Et cum Prætoria sit, eam solis fideiussoribus, non pignoribus fieri debere, manifestum est, l. fideiussor. 2. in pr. §. 1. & 2. l. si decesserit. 4. ff. qui satisfad. cogant. l. Prætorie. 2. ff. de Prætorijs stipulat. Qui duo satisfadandi modi in l. Ergo. 4. §. 8. ff. de fideicommiss. libert. & l. 16. §. vlt. ff. quib. mod. pignus solu. unicem opponuntur. *Dis. Gloss. & Dd. hic.* Idque etiamnum hodie iure Nouellarum obtinet. N. 53. c. 2. & 3. N. 111. c. 2. licet excussionis beneficio fideiussor ante principalem conueniri non possit. N. 4. c. 1.

16. Ratio huius fideiussoriæ satisfadationis, quæ pignora excludit, in laboriosa illorum custodia posita est, cui actor se subijcere teneretur l. *quæ admodum*. 2. §. magistratus. 7. ff. ad L. Aquil. Aliam addit *Bacchou. dict. loc. thes.* 2. quod cautiones Prætorie, vt plurimum super incertâ æstimatione interponantur, ac proinde, cum quæ & qualia pignora danda sint, ignoretur, fideiussores dari, satius Prætori visum fuerit. Prolixè *Donel. ad l. 5. §. satisfad.ceptio. ff. de V. O. n. 3.*

17. In fideiussore duo requirimus. I. Vt eius persona ad obligationem alienam suscipiendam sit idonea: talis non est mulier. l. *De die*. 8. §. qui mulierem. ff. qui satisfad. cog. t. t. ff. & C. ad SC Vell. nec miles. l. 31. C. locati. nec seruus, qui, præterquam in rem peculiarem, aut iussu domini, fideiubere nequit. l. 3. §. 5. 6. 8. ff. de pecul. *Cuiac. 9. obs. 11.* II. Vt pro rei qualitate sit locuples. Idque censetur tum ex facultatibus, tum conueniendi facultate. l. fideiussor. ff. qui satisfad. cog. & ibi *Lason.* tertium addit, possessionem immobilium. Vide *Hering. de fideiuss. c. 8. num. 52. & seq.* De quibus si dubitetur, ab arbitro probandi sunt, ab eorumq; arbitrio ad competentem iudicem prouocatur. l. 9. & 10. d. t.

18. Verum excipiuntur à Prætorè in l. 2. §. 1. d. tit. & l. 7. ff. de in ius vocati vt eant. certæ personæ, à quibus pietatis intuitu fideiussor qualiscunq; accipiendus, quantum scilicet ad facultates attinet. Nam qui ita inhabi-

lis est, vt ex fideiussione planè non obligetur, omnino repudiandus l. 2. §. 4. *Hering. d. c. 8. n. 9.*

19. Semel probatus ab actore fideiussor improbari nequit, nisi insignis calamitas accidat, l. 10. *in fin.* vel ex alia causa prior satisfactio euanescat, renouanda est, l. 8. §. si fideiussor. 3. b. c. An verò vnus sufficiat, an plures dandi? Prius cum *Vvesemb. in parat. h. t. n. 7. Treut. supra cit. loc. th. 7.* afferendum putamus. Planè iudicis arbitrio locum dabimus, qui aestimet, sufficienter per vnum cautum sit, necne?

20. Sequitur iuratoria cautio, (dicta adiuratoria in l. vlt. *inf. C. de Castrens. & minist. l. vlt. C. de princip. agent in reb.*) quæ est promissio, facienda ab eo, qui vel ex priuilegio, huic relinquitur, vel necessitate aliter cauere nequit.

21. Priuilegio hoc gaudent; Personæ illustres, l. pen. *vbi Cuiac. C. de dignit. Magistratus post administrationem depositam intra 50. conuenti. l. 1. C. vt omnes iud. tam citu.* Scholares, l. vlt. §. 3. *inf. C. de priuileg. Schol.* Memoriales in sacris scrinijs militantes, eorumque parentes & liberi l. *in sacris. 12. C. de prox. sacr. scrib. lib. 12. r. 9.*

22. Necessitate iurant, qui idoneos fideiussores aut bona non habent. *Auth. generaliter. C. de Episcop. & Cler.* quod ipsum iureiurando probare coguntur. Idque non tam ex communi opinione, vt sentit *Meier. in Colleg. Argent. th. 8. tit. qui satisd. cog.* Quam expresso textu, N. 134. c. 9. & N. 112. c. 2. defenditur. *Vmmius disp. ad process. th. 6. n. 22.*

23. Ab hac tamen iurata cautione arcentur, qui antea eam deseruerunt. *Cuiac. in N. 53.* qui que ob vitæ leuitatem fideiussores inuenire nequeunt. *Hering. c. 18. num. 109.* De forma iuramenti vid. *ap. eund. d. l. n. 87. & Ayres. process. p. 1. c. 10. obs. 7.*

24. Nudæ promissioni committuntur bona immobilia possidentes. *l. sciendum. hic l. 1. §. 5. ff. de Prat. stip. nec iurare coguntur. Diff. Cuiac. 12. obs. 22. Hillig. ad Donel. sup. d. l. lit. I. per l. 8. C. de Princip. ag. in reb. lib. 12. r. 22.* Huc referendi Clerici, l. 25. §. 1. l. 33. *C. de Episcop. & Cler. Nou. 123. c. 21. §. 2.* Dissentit *Zangerus de Except. part. 2. c. 21. num. 17.* Ab Episcopis nulla omnino cautio exigitur. *d. N. c. 22. inf.* Et ex *Edict. Iustiniani. 7. c. 5.* argentario- rum promissio sufficit.

25. Rationem assignat *Vvesemb. in parat. hic. num. 11.* quod pro prædijs prædia habeantur, ita vt frustrante reo, bona in pignoris causam capi & distrahi possint. Hanc, cæteris quoque Prætorijs cautionibus communem, haud malè improbat. *Hillig. loc. sup. cit. cum l. sciendum. 5.* ad solam iudicio fisci pertineat. Potior est fugæ suspicio, quæ in bona immobilia possidentem, difficiliter cadit.

26. Illud maximè controuertitur à Dd. an bona immobilia hypothecæ nomine actori sint obliganda? Ita docet *Iason. in l. 1. & l. 15. vlt. h. t. Bart. in l. 1. num. 2. eod.* sed non sine ratione improbat à *Vvesemb. in Continuat. Schneid. n. 11. Inst. de satisd. Bach. th. 2. lit. C.*

27. Et hæcenus de prima specie litis, vt ita dicam, præparatoria. Altera quæ iudicij sistendi causa ad totam litem fieri consuevit, præstatur tam ab Actore, quàm Reo: Reus pro personæ qualitate, nudâ, seu iuratâ promissione seu satisfdatione, cauet, se vsque ad terminum litis in iudicio permanfurum. §. *sed hodie Inst. de satisfd. & ibi Mynsig. & Bacch. in comm. ad Inst. Curac. in parat. C. de satisfd.* Huc accommodari possunt pleraque superius dicta.

28. Pari modo Actoris cautio se habet, quâ itidem ad finem vsque controuersiæ in iudicio se sistere obligatur. *Auth. libellum. C. de litis contest. & Auth. quod fieri. C. de dilat. N. 12. c. 2. VVurmif. pract. obs. tit. 10. obs. 5. Hart. lib. 1. tit. 5. obs. 3.*

29. Præter hanc & aliâ duæ à Iustiniano inuentæ sunt, quæ magis liti inchoandæ subseruiunt. Priore cauet actor, intra decem dies in iudicio se exhibiturum, *N. 53. c. 1.* Alterâ intra duos menses, à tempore libelli porrecti, litem contestaturum. *N. 96. c. 1. l. Auth. Libellum. Hartm. obs. 3. Rittershus. in Nou. p. 9. c. 3.*

30. Hæc tamen omnes ab vsu fori recessisse, testatur *Sich. ad Auth. Offeratur. C. de litis contest. Emer. à Rosbach. prax. ciu. t. 46. r. 6.* vt tantum vestigia locis quibusdam supersint. *Zang. part. 2. c. 21. n. 8.* Quod malè ex vsu Reip. factum, conqueritur. *Oldend. Cl. 1. act. 7. in f. Ventura de Valent. in Parthenio litig. l. 2. c. 13. Rittershus. d. l. licet secus videatur. Gothof. ad Auth. Generaliter. C. de Episc. & Cler.*

31. Succedit altera iudicialium cautionum species, quæ ad personas litigantes refertur: Rem ratam haberi. Præstari hæc debet ab omnibus, qui alieno nomine, mandato domini certo destituti in iudicio operiuntur, *l. 33. §. ait Prator. l. non solum. 24. §. qui alieno. ff. de procurat. l. 1. C. de satisfd. quin & à personis coniunctis, quæ citra mandatum admittuntur, de quibus in l. 35. in pr. l. 41. §. fin. ff. & l. 21. C. de procurat.* Casus, quibus mandatum redatur incertum, explicat *Donel. 18. Com. 13. Spec. de satisfd. §. 3. n. 5.*

32. A procuratore rei in actionibus personalibus vt exigatur, velut *Oldend. act. quæst. 4.* ratio sufficiens vix apparet, Nam cum domino ratum non habente, ad iudicatum soluendum, vi satisfdationis de eo præstita, efficaciter teneatur; nil interesse actoris potest, eum dupliciter grauari. *l. Non cogendum. 45. §. 2. ff. de procur. Donel. 8. com. 13. VVesemb. in supplem. ad Schneid. n. 8.* Excipitur casus *l. tutor. 6 ff. rem ratam hab. l. 39. §. vlt. ff. de procur. secus est in realibus actionibus. l. Pomponius. 40. §. sed is. d. l. 39. §. pen. ff. de procur.*

33. Commissa hæc stipulatio intelligitur, cum primùm dominus de re gesta certior factus eam improbat, aut actum retractat. *l. 12. vlt. ff. rem rat. hab. quod ἐπάρῃ accipiendum monet. l. 12. §. Iulianus. §. seq. l. 15. 16. §. si procurator ff. eod.* Proinde domino implorante restitutionem prætextu ætatis, aut à sententia prouocante non committitur; quia idem faceret domi-

mus, etsi ipse in iudicio petisset, *l. 3. hic. Duar. ad hunc tit.*

34. Agitur ex eâ aduersus promissorem, eiusque fideiussores, ad id quod interest, dominum ratum habuisse. *l. si commissa. 13. l. si procurator. 18. & seq. h. t.*

35. Superest ex cautionum iudicialium ordine illa, quæ ad litem ipsam dirigitur, eamque vel totam, vt iudicatum solui: vel eius partem, sc. expensas.

Prior, iudicatum solui, datur pro litis æstimatione, in casum, quo ea res iudicetur, vel non defendatur. Huius tres sunt clausulæ: vna, de iudicato soluendo, altera, de re defendenda, & tertia de dolo malo, *l. iudicatum. 6. ff. iudicatum solui.* quarum primâ, vtputa præcipuâ, sublatâ, cæteræ quoque euanescent. *l. si acceptum. 29. ff. de accept. l. 13. h. t. Cuiac. 10. obs. 20.*

37. Hodie hæc cautio ab eo duntaxat exigî potest, qui alieno nomine causam defendit, iuxta reg. Quod nemo alienæ rei idoneus defensor sine satisfatione intelligatur. *l. qui proprio. 46. §. 2. l. 53. ff. de procur. l. 14. ff. qui satisf. cog. l. qui alienam. 166. & l. 110 §. 1. de R. I. pr. & §. pen. I. h. t. Socin. reg. 83.* Quod tamen distinctionem recipit ex §. si vero. *Inst. h. t.* vt si ipse reus in loco iudicij, vel extra locum pro procuratore suo, iudicatum solui satisfacet, liberetur; sin absens sit, tum ipse procurator compellatur, *Vult. lib. 2. Iurispr. c. 30. Zang. 2. 21. n. 53.*

38. Ex prima clausula, quæ statim post rem iudicatam committitur, si contra eam fiat, duobus remedijs actori consulitur: vt vel agat ex stipulatu cum fideiussoribus, vel actione in factû rei iudicatæ executione vrgeat, aduersus ipsum reum condemnatum. *Vult. Inst. de satisf. in fin.* temporis quadrimestris, quod reis eorumque fideiussoribus indultum est, *l. 2. & vlt. C. de Vsur. rei. iud.* obseruatâ ratione.

39. Ob rem non defensam ab illis, qui defendere debebant, vel nullo eorum amplius existente, *l. 3. §. ob rem. ff. iud. solui.* vt & ob dolum, si stipulatio generaliter concepta fuerit, à quocunque commissum, promissor & hæredes tenentur. *l. Nouissima clausula d. t. Old. c. 1. art. 7.*

40. Quæ ob expensas litis est, actori imponitur, vt caueat de sumptibus, in casum succumbentiæ, vt vocant, reo refundendis. *Auth. Generaliter. C. de Episcop. & Cler. N. 112. c. 2.* & hæc in plerisque Curijs frequentatur. *Berlich. conclus. pract. part. 1. c. 20.* Imò vrgente reo, à iudice regulariter iniungendam esse, nisi contrariâ consuetudine eius iudicij cui præest, aliud sit receptum, affirmat *Zang. sapa d. loc. n. 15. & Vmmius disp. ad process. 9. thes. 2. n. 11.* Eaque in casu, quo extraneus subditum imperij conuenturus est expressè exigitur. *Ordin. Cam. part. 3. tit. 49. §. fin.*

41. Inter exceptiones, quæ reo, ob commissam iudicio fisti stipulationem conuento, conceduntur, etiam feriæ & dilationes computantur. *Cuiac. & Vessem. in parat. hic.* De quibus, seric titulorum ita iubente, pauca annectemus.

DE FERIIS.

42. Feriæ, à feriendis hostijs dictæ, Auctore *Festo lib. 6.* sunt dies, vel à negocijs omnibus, vel iudicialibus quieti. *Donel. lib. 24. c. 7.* Sunt aliæ solennes & ordinariæ, siue perpetuæ, quarum dies certo iure constituti recurrunt: Aliæ extraordinariæ, repentinæ dictæ *in l. 3. C. de dil. u.* seu temporales, quæ pro re natâ, in honorem Principis ob res prosperè gestas, inaugurationem, triumphum, vel etiam publicam calamitatem, hostilitatem, seditionem, indicuntur, *d. l. 3. l. 26. §. 3. ff. quibus ex caus. maiores. Spec. de fer. §. num. 3.*

43. Solennes sunt, vel sacræ, quæ diuini cultus causâ obseruantur, vt dies Dominica, *l. 2. §. l. vlt. C. de ferijs.* & festa, tum immobilia; vt Natalis & Epiphaniarum, & septem qui præcedunt & sequuntur, Festa Apostolica, *l. 2. l. 7. C. d. t.* Tum mobilia; vt, dies quindecim Paschales, *l. 2. §. 7. C. hic.* dies quadraginta; qui auspicio ceremoniarum Paschale tempus anticipant, *l. 6. C. d. t.* Vel prophanæ, quæ ob necessitatem ad colligendos fructus sunt introductæ, vt messium & vindemiarum causâ, *l. 1. ff. hic.* vel citra eam; vt: Natalis vrbs Romæ & Constantinopoleos, Natalis Imperatorum, & quo is ad imperium est adscitus, *l. 7. C.* Item qui honori magistratum vacabant, *l. 5. ff. hic.* & feriæ Nundinarum, *l. vn. C. de nundin. & mercat.* Ferias in Camera definitas, vid. *in eius Ordin. part. 3. c. 33. Schyvanm. Process. Cam. lib. 1. c. 25. Rulant. de Commiss. p. 1. lib. 5. c. 5. n. .*

44. Feriæ solennes ipso iure sunt constitutæ; tempora tamen messis & vindemiarum, pro locorum consuetudine & fructuum maturitate magistratus moderari potest, *l. 7. in pr. ff. de Off. Proconsul. l. 4. ff. h. t.* Nec pugnat *l. 4. C. eod.* siue eam de repentinis & honorarijs intelligas, vt *Pac. de vt. i. c. p. v. §. 81. & Gothof. ad d. l. siue generaliter, vt monstrat Hillig. ad Don. l. 24. c. 7. lit. E.* Quin & ab inferioribus magistratibus ferias statutas, intra fines sui territorij valere putat. *V Vesemb. par. hic. n. 4. & Rosbach. process. ciuil. t. 38. nu. 7.* id tamen ad magistratus immediatè imperio subiectos restringit. *Boc. Cl. 6. disp. 16. th. 10.* Repentinæ, olim à magistratibus maioribus indictæ, hodie ab Imperatore conduntur, *l. 4. C. hic.*

45. Non tamen in omnibus, nec eodem modo ciuilibus negocijs interdictum est; quod distinctione factâ inter ferias diuinas & humanas, & has vel ob publicam, vel priuatam causam institutas, rectius apparebit.

46. Diuini, seu festis diebus, quibus vicaria poenitudo requiritur, & supremi Numinis cultus, *Leuit. 23. v. 3. & 8. Esa. 58. v. 13.* non solum à ludis scenicis, certaminibus, & omnibus voluptatibus minus honestis, *l. 7. & vlt. C. h. t.* sed & omnibus ciuilibus & criminalibus causis abstinentium, nisi eas exequi iubeat vel necessitas, vt sunt; agriculturæ opera, *l. 3. C. h. t.* debitoris de fuga suspecti, *Maranta. part. 4. d. st. 16. nu. 9.* vel delinquentis, incarcerationio, *Iason. in l. Diuus Traianus hic. n. 5.* item res vel actiones tem-

pore

pore perituræ, *Gail. 1. obs. 53. num. 13.* vel pietas; vt captiuorum è vinculis relaxatio, *l. 3. C. de Episcop.* aut, nisi crimen grauius sit, processus in causis pijs, pauperum, scholarium, alimentorum, *Scaccia. 2. de iudic. c. 5. n. 43. & seq.* & quæ pijs accensentur, vt emancipatio, manumissio, *l. 3. §. 1. ff. hic. l. 2. & 8. C. imo & alij contractus*, quibus à lite disceditur, *Spec. §. 2. n. 1. de fer.* non verò omnes iurisdictionis voluntariæ actus, vti voluit. *Maranta. d. l. num. 85.*

47. De ferijs ob publicam causam, idem est iudicium, *l. 7. C. h.* At quæ priuatæ utilitatis vel necessitatis gratia obseruantur, non omnem ciuiliū rerum tractationem adimunt. Possunt enim causæ fiscales & pistoriæ messis & vindemiarum tempore suscipi, *l. 5. 7. C. hic.* tutores & curatores constitui, & alia, quæ recensentur. *in l. 2. & 3. ff. h. libellum* quoque Præsidi offerre, die feriato permissum, *l. 11. §. 6. ff. ad L. Iul. de adult.* & quæ de plano expediuntur, peragere.

48. Sanè in eo hisce cum prioribus conuenit, quod actus iudicis tempore feriarum nullus sit, sententia nulla, *l. 1. §. 1. ff. hic. c. fin. extr. de ferijs.* executione careat, *l. 6. eod. Maranta d. l. num. 81.* & citatus ad diem feriatum in pœnam contumaciæ non incurrat, *l. 2. in f. ff. si quis in ius vocat non ierit.* & citationem, in qua festus dies nominatus, iure non valere, tradit *Gail. 1. obs. 53.* certè nec insinuationem, nec executionem illius faciendam, patet *ex l. vlt. §. 1. C. h.*

49. Verùm non æquè omnibus renunciare licitum, sed posterioribus tantum; quia magis partium, quam publicum fauorem concernunt, *l. 1. §. vlt. ff. hic. Gail. d. obs. num. 16. & 17. Rosbach. tit. 38. n. 10. 11. Pant. de nullit. ex de fe D. iurisd. n. 130. Marant. n. 83.*

50. Discrepantibus ferijs, actoris, rei, an iudicis attendi debeant, scrupulo non caret? Posterius probandum videtur; quia quoad solennitates, consuetudo loci obseruatur, vbi actus celebratur. *l. testium. 3. §. fin. ff. de testib. l. si fundus 6. ff. de euict. l. 1. C. de emancip. lib. Gail. 2. obs. 123. num. 2.* nisi propter religionis diuersitatem aliud dicendū sit. *Bacch. th. 9. ad Trent. hic.*

DE DILATIONIBVS.

51. De dilatione dicere restat, quæ definitur communiter certi diei seu termini assignatio, quo causam tractari oportet, cum iusto temporis intervallo facta. *VVes. impar. C. de dilat. vel diffisso diei iudicij, l. 2. §. 1. in f. ff. si quis caut. iud. sist.* quæ pendente cognitio in modum aliquem sustinetur, *l. 36. ff. de iudic.* & officium iudicis conuiescit. *l. 3. C. hic.* Datur vel à lege, cuius exempla passim in *tit. C. de ferijs l. 2. 3. C. de vsur. rei iud. vel ab homine, eoque, vel iudice, l. 1. & 4. C. hic.* vel ipsa partium conuentione, *arg. l. 16. ff. de re iudicata. c. pastoralis, §. fin. extr. de offic. deleg.*

52. Iudicialem, de qua nobis hic sermo, impetrant actor & reus. Hic quidem ad deliberandum, cedere an contendere debeat. *l. 1. ff. de iudendo.*

Nov. 53.

Nou. 53. c. 3. Spec. de dilat. §. 1. n. 18. vterque vero ad producendos testes vel proferenda instrumenta, aliudue quicquam, quod ratio commoditatis exigat, *l. 1. 2. l. inter priuatos. 6. C. hic. l. 99. §. vlt. ff. de verb. sign. Duaren ad hunc tit.*

53. Conceditur dilatio semel tantum in pecuniarijs causis, quod pragmaticorum paradoxis annumerat, *Vigel. post Dial. iuris, parad. 9. Obr. ch. de iuram. calum. c. 10. n. 34.* nisi inopinatum aliquid emergat, tum causâ cognitâ iterum indulgeri solet, *l. oratione. 7. ff. de ser. & dilat. Myns. 1. obs. 71.* etiam propter non seruatum terminum aduersarij ius factû sit deterius, vti disputat, *Ilic. Vmm. ad proc. d. 7. th. 4. n. 14.* in capitalibus verò, quas *1. of. ad l. vlt. ff. hic.* de omnibus criminalibus explicat, reo tres, accusatori duæ conceduntur, causâ prius cognitâ, *l. vlt. ff. h. l. 2. C. vt intra certum tempus. l. 41. ff. ad L. Iul. de adult.* Datur etiam in causis restitutionum, *l. 6. C. de temp. in integ. rest. & fiscalibus, l. 6. C. hic.* in summarijs difficulter, *Clem. 2. de verb. sign.*

54. Cæterum cum hæc concessio non nisi causâ cognitâ fiat, à iudice pro tribunali sedente peti debet, qui pro circumstantiarum ratione, locorumq; interuallis tempus constituet, *d. l. oratione. l. 1. & vlt. C. hic. Marant. part. 6. n. 5. de dilat. Sichard. ad l. 3. n. 2. C. de dilat.* quo tempore, ceu continuo, ferias computandas esse, constat ex *l. Siue pars. 3. C. hoc t. Vigel. meth. obs. Cam. l. 2. c. 7. Gail. 1. obs. 53. n. 12.* nisi totam dilationem, vel maiorem eius partem absumant. *Marant. dict. loc. n. 18. Bocer. Class. 6. disp. 15. th. 31. confer Gail. 1. obs. 140. num. 4. & 12.*

55. Sed quoniam dilationes odiosæ sunt, amputabit eas iudex quantum ratio paritur, *l. 1. & 4. hic.* suadente tamen æquitate post terminum peremptoriæ elapsum, nouam dare potest, *C. consuluit. extr. de Off. & potest. deleg.* etiam in dilacione legali id procedere, vult *Maranta. d. l. n. 6.* quod negant, *Bacch. sup. d. loc. th. 10.* in illa, quam lex simpliciter actui vel actioni præfinit.

56. Arbitrariam autem iudicis potestatem in dilacione indulgendâ, vltra tertiam & quartam non extendendâ, probant *Gail. 1. obs. 91. n. 4. & 5. Myns. 1. obs. 72. & comm. Dd. adeo vt nec hæres quintam impetrare valeat, nouam possit. Myns. 1. obs. 73.* quartæ tamen prorogatione admittunt, *Gail. & Myns. dict. loc.* Imò & prorogationis factæ prorogationem esse notauit. *Addit ad Hart. Hart. 12. obs. 3.* Denique & tertio prorogationem, licet difficulter valde, impetrari posse ait. *Rulant. 1. de commiss. 2. c. 10. n. 14.*

57. Dilacione concessâ temporis præscriptio non currit, *l. 2. §. 7. ff. de iudic. l. 1. de diuers. temp. præscr. N. 115. c. 5. §. 1.* officium iudicis quiescit, *l. 3. C. hic.* & vni parti concessa alteri quoque prodest, *l. 6. §. 1. C. de temp. in integ. restit. l. 7. C. de postul.* quia beneficium vni ex litigantibus competens, etiam alij conceditur, vt æqualitas seruetur. *l. vlt. C. de fruct. & lit. expens.* neque illi in præiudicium alterius partis renunciare permittitur, *l. si post. 10. §. fin. ff. de bon. possess. contra tab. Soarez. in thes. recept. sent. lit. D. num. 76. Iul. Clar. in §. fin. quæst. 48.*

38. Sin iniusta sit dilatio, laxa pars Principis auxilium implorare potest, l. 12. C. de iudic. Hodie, cum etiam ab interlocutoria appellare liceat, si denegata penitus aut brevis nimium seu longior aduersario assignata sit, appellacionem dari, notat *Sich. ad l. 1. C. hic. n. 8. Boc. d. loc. th. 39.* Quod si non pro tribunali, & citra causæ cognitionem data sit, etiam nullitatis remedio uti licebit, *Boc. th. 41.*

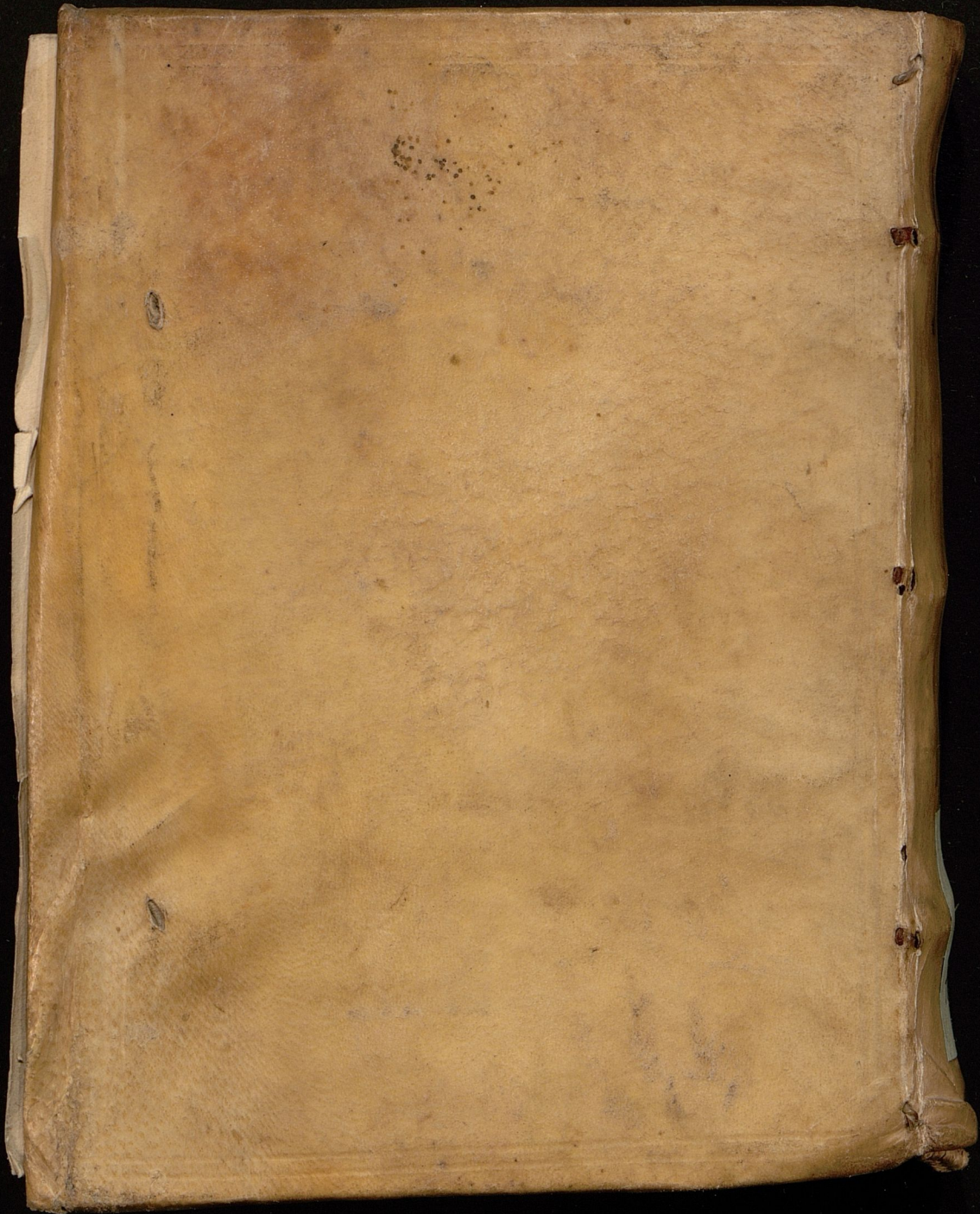
F I N I S .

X 2874408

94 A 7386

VD 17

Inches

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

GRIPPINÆ,

ich, prope Augustinianos.

grippinensis Vniuersitatis, In-
glio, publico examini
tit,

3/ Linzensis Austrius,
die 15. Martij.

isimis Viris, ac DD.

NNO, I. V. Doctore, &
s, SS. LL. Licentiate,
atore & Filco.

AS
adspirante.

ES IVRIDICÆ,

TIONVM

IVM PRÆ-

XA FERIARVM

reui Tractatio-
bentes.